

Truth About Camps | W imię prawdy historycznej (lt)

<https://lt.truthaboutcamps.eu/thl/niemieckie-obozy/stovyklos/15691,Sobiburo-naikinimo-stovykla-SS-Sonderkommando-Sobibor.html>
19.04.2024, 20:22

Sobiburo naikinimo stovykla (SS-Sonderkommando Sobibor)

Sobiburas okupacijos metais buvo Chelmo apygardoje (Kreishauptmannschaft Cholm) Liublino rajone (Distrikt Lublin), Generalinėje Gubernijoje (Generalgouvernement), netoli nuo geležinkelio linijos Chelmas-Vlodava.

Naikinimo stovykla veikė „SS-Sonderkommando Sobibor“ pavadinimu nuo 1942 m. gegužės pradžios iki 1943 m. spalio vidurio ir buvo viena iš trijų naikinimo stovyklų, susijusių su akcijos „Reinhardt“ (Aktion Reinhardt) – Generalinės Gubernijos žydų naikinimo - vykdymu. Jai vadovavo Liublino rajono SS ir policijos vadas Odilas Globocnikovas, vadovavęs ir akcijai „Reinhardt“.

Sobiburas buvo planuotas kaip žydų iš GG Liublino regiono naikinimo vieta. Traukiniai su Liublino krašto žydais į čia buvo nukreipiami nuo 1942 m. gegužės iki spalio. Nuo 1942 m. lapkričio iki 1943 m. spalio į Sobiburą buvo gabenami traukiniais žydai iš Nyderlandų, Prancūzijos, Belgijos, o nuo 1943 m. rugsėjo – ir iš SSSR. Aukos buvo nuodijamos keturiose dujų kamerose, išmetamosiomis dujomis iš dyzelinių variklių. Palaikai buvo laidojami masinėse kapavietėse, vadintose mirties duobėmis. Nuo 1942 m. pabaigos pradėti deginti tiek naujų aukų, tiek jau seniau mirties duobėse palaidotų palaikai. Tai truko net iki 1943 m. rudens.

Sobiboro stovyklos komendantais buvo (iš eilės):SS hauptsturmführeris Francas Stanglis (Franz Stangl) ir SS hauptsturmführeris Francas Raichleitneris (Franz Reichleitner). Įgulą sudarė esesininkai ir Travnikų mokojoje stovykloje parengti sargybiniai.

Pagal Heinricho Himlerio 1943 m. liepos 5 d. įsakymą naikinimo stovykla turėjo būti pertvarkyta į koncentracijos stovyklą (Konzentrationslager Sobibor), kurioje kaliniai būtų dirbę amunicijos ir ginklų remonto dirbtuvėse. 1943 m. spalio 14 d. Sobibure prasidėjo kalinių maištas, pabėgo apie 300 žmonių. Dauguma jų žuvo gaudynių metu. Maištas pagreitino sprendimą likviduoti stovyklą. Stovyklos įrangai išardyti ir pėdsakams panaikinti buvo atvežti kaliniai iš likviduotos stovyklos Treblinkoje.

Sobibure žuvo apie 250 000 žydų.

Stovyklų žemėlapis

Stovyklų pareigūnai

Stovyklos

Galerija
